

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Modifikovaný virus ptačí chřipky

Reakce na článek, který vyšel na serveru Novinky. cz ve čtvrtek 1.12.2011

Výzkum profesora R. Fouchiera (Erasmus university, Rotterdam) byl zaměřen na výzkum mutací, které usnadní přenos viru chřipky A/H5N1 na savčím modelu, jímž je tradičně fretka. Pět blíže nespecifikovaných mutací na dvou genech způsobilo velmi snadnou přenosnost mezi pokusnými zvířaty. Tento snadno sdělný kmen byl vygenerován opakovaným pasážováním (přenášením) mezi jednotlivými fretkami. Popisovaná varianta vznikla jako produkt desáté pasáže. Je otázkou, jak by byl virus přenosný mezi lidmi, zda by si trvale uchoval svou sdělnost. Je zcela nepochybné, že s tímto virem je nutné pracovat za mimořádně přísných bezpečnostních podmínek, které rotterdamské pracoviště naprosto splňuje, team profesora Alberta Osterhause, jehož je prof. Fouchier členem, patří k absolutní světové špičce.

Nad podobnými výzkumy se zpravidla vyslovují i otázky etické. Potenciální nebezpečí plynoucí ze zneužití takového agens je mimořádné. To se ovšem týká např. i viru varioly či některých bakteriálních patogenů (např. Bacillus anthracis), jejichž zneužití by mělo devastující důsledky. Vezmeme-li v úvahu dnešní rozsah a hloubku genetický znalostí, je vždy jen otázkou času, než jsou určité mechanismy objeveny. Z hlediska celosvětové bezpečnosti je moudřejší zkoumat i problematiku zneužitelnou, právě proto, abychom na ni dokázali být připraveni. Výzkumy je nutné podřídit přísným etickým pravidlům včetně vysokých mravních nároků na výzkumníky samotné. Proces, který prof. Fouchier modeloval v laboratorních podmínkách, může vzniknout v přírodě kdykoliv a kdekoliv. Proto považujeme podobné výzkumy za relevantní, s výsledky je však nutné z hlediska mezinárodní bezpečnosti zacházet velmi opatrně a zvážit i míru jejich zveřejnění.

Na podobné problematice paralelně pracuje skupina profesora Yoshiro Kawaoky (University of Wisconsin, USA).

MUDr. Martina Havlíčková, CSc

Vedoucí NRL pro chřipku